

Punëtorja III-9. Dhuna seksuale

Materialet:

- fletë pune për nxënësit: Ngacmimi seksual (të rritur)
- fletë pune për nxënësit: Ngacmimi seksual (moshatarët)
- fletë pune për nxënësit: Lloje të tjera të dhunës seksuale
- materiale për aktivitetin hyrës dhe/ose përfundimtar

Aktiviteti kryesor¹

Të gjithë ndahen në tre ose gjashtë grupe dhe secili grup merr një nga tre fletët e punës së nxënësve: Ngacmimi seksual (të rritur), Ngacmimet seksuale (moshatarët) ose: Llojet e tjera të dhunës seksuale. Detyra e secilit grup është të krijojë një situatë konkrete nga jeta shkollore në të cilën është e pranishme një formë e dhunës seksuale dhe më pas ta tregojë ose ta shfaqë atë para grupeve të tjera, duke nxjerrë në pah elementët më të rëndësishëm nga fleta e punës.

Diskutimi

1. Cilat gjëra në lidhje me fletët e punës ishin të reja për ju?
2. Pse flasim edhe për dhunë seksuale?
3. A ka dallim mes të qenit mashkull apo femër për sa i përket rrezikut për të qenë viktimë e dhunës seksuale?
4. Ku është më i madh rreziku i dhunës seksuale - në shkollë apo jashtë shkollës?
5. Çfarë duhet bërë nëse jeni viktimë apo dëshmitar i dhunës seksuale në shkollë? Dhe jashtë shkollës?

Përfundimi

Për dhunën seksuale duhet të flitet sepse është kryesisht e "fshehur"; shpesh ai që e bën këtë nuk është në dijeni, sepse një nga masat më të mira për të parandaluar incidentet e ardhshme është pikërisht përcaktimi, ndërgjegjësimi dhe të folurit publikisht për dhunën seksuale.

Në kulturat tona, gratë kanë më shumë gjasa të jenë viktimat e dhunës seksuale, veçanërisht në mesin e të rinjve, nga bashkëmoshatarët. Por kjo nuk do të thotë se meshkujt janë "imune" dhe se nuk janë viktimat e disa formave të dhunës seksuale. Shpesh për shkak të normave kulturore, ata thjesht janë më pak të vetëdijshëm se po vuajnë dhunë seksuale.

Fatkeqësisht, është e vështirë të parashikohet nëse dhuna seksuale është më e përhapur në shkollë apo jashtë shkollës. Rezultatet e një sondazhi të kryer në Maqedoni me nxënës të klasave të 7-ta dhe të 8-ta tregojnë se ngacmimi seksual nga bashkëmoshatarët është shumë i zakonshëm në shkollat fillore: 72% e vajzave dhe 60% e djemve deklaruan se kishin dëgjuar thashetheme të përhapura për to konotacioni seksual, 63% e vajzave dhe 22% e djemve iu dhanë gjeste me kuptim

¹ Përmbajtja e fletës së punës është marrë nga: Koenig N. dhe Petroska-Beshka V. (2009) Dhuna (broshurë). UNICEF - Shkup: Projekti "Një shkollë e përshtatur për fëmijën".

seksual, dhe 47% e vajzave dhe 17% e djemve u prekën pa dashur. Në përgjithësi, sikurse edhe vendet e tjera, vajzat janë më shpesh viktimë dhe djemtë janë më shpesh autorë të kësaj lloji dhune.

Nuk është e turpshme të jesh viktimë e dhunës seksuale, por është e turpshme ta bësh atë. Nëse dikush është viktimë ose dëshmitar, mund t'i drejtohet një mësuesi të cilit i besojnë ose dikujt nga shërbimi profesional. Sigurisht që duhet të njoftohen edhe prindërit. E njëjta gjë vlen edhe për situatat jashtë shkollës, prandaj rekomandohet që menjëherë të kërkoni ndihmë nga një i rritur, dhe nëse është një incident më i rëndë, nga policia. Në disa raste, mjafton të bëni zhurmë dhe ngacmuesi do të dorëzohet. Është shumë e rëndësishme të mos fshihet dhuna seksuale sepse ajo funksionon vetëm në favor të dhunuesit.

Aktiviteti përfundimtar

Parafjalë: Tip - Tap - Tep - Tup

Reflektimi

1. Çfarë bëmë sot?
2. Si u ndjetë?
3. Çfarë mësuam?
4. Si mund ta përdorim atë që kemi mësuar në jetën tonë të përditshme?

Fleta e punës së nxënësit: Ngacmimi seksual (të rritur)

Ngacmimi seksual është një formë sjelljeje në të cilën dhunuesi lëndon para së gjithash dinjitetin e viktimës, me një sërë veprimesh verbale dhe/ose fizike. Në të njëjtën kohë, nuk ka kontakt seksual, domethënë kontakti reduktohet në prekje.

Të rriturit në shkollë ngacmojnë seksualisht një nxënës kur:

- i prekin fizikisht në mënyrë të panevojshme dhe të padëshiruar (shembull: puthje, përkëdhelje, shtrëngim, përkëdhelje)
- të bësh shaka dhe të përdorësh pa nevojë fjalë me kuptim seksual (shembull: të përdorësh fjalë sharje, të thuash shaka "të majme")
- ata shkruajnë dhe/ose u dërgojnë mesazhe me kuptim seksual (shembull: mesazhe elektronike, mbishkrime)
- jepuni atyre komente me kuptim seksual (shembull: jepni komplimente për pamjen fizike)
- përdorin gjeste me kuptim seksual (shembull: shfaqja e gishtit të mesit)
- ata i shikojnë (për shembull: në tualete dhe dhoma zhveshjeje, "nën fustan")
- ata bëjnë fotografi të pjesëve intime të trupit të tyre

- ata bëjnë thashetheme me kuptim seksual (shembull: flasin se kujt kush i pëlqen, kush ishte i dashuri i kujt)
- u bëjnë pyetje për jetën e tyre intime
 - ekspozojini ata ndaj materialeve pornografike
 - ata pushtojnë privatësinë e tyre (ata lexojnë mesazhe SMS, ditarë, etj., pa leje)
 - thirrni në mënyrë të përsëritur vetëm në
 - të përdorin forma të tjera sjelljeje me/kundër nxënësve, të cilat kanë kuptim seksual dhe me të cilat shkaktojnë cenim të dinjitetit të personit dhe/ose krijojnë një mjedis armiqësor, kërcënues ose poshtëruës.

Kur nxënësit ngacmohen seksualisht nga një i rritur në shkollë, ata rrallë ndihen të detyruar t'ua raportojnë prindërve ose të rriturve të tjerë në shkollë, nga turpi ose nga frika e pasojave. Prandaj, është shumë e rëndësishme të bisedoni me nxënësit dhe t'i inkurajoni ata të raportojnë rastet e ngacmimeve seksuale.

Është e rëndësishme të dini se një nxënës (duke qenë se ai/ajo është i mitur) **NUK MUND** të ngacmojë seksualisht një të rritur në shkollë. Një nxënëse që vishet në mënyrë "provokative" as nuk ngacmon askënd seksualisht dhe as nuk mund ta trajtojmë atë si më të përgjegjshme nëse bëhet viktimë e dhunës seksuale sesa dikush që është i veshur më pak tërheqës.

Fleta e punës për nxënësit: Ngacmimi seksual (bashkëmoshatarët)

Ngacmimi seksual është një formë sjelljeje në të cilën dhunuesi lëndon para së gjithash dinjitetin e viktimës, me një sërë veprimesh verbale dhe/ose fizike. Në të njëjtën kohë, nuk ka kontakt seksual, domethënë kontakti reduktohet në prekje.

Moshatarët ngacmojnë seksualisht një bashkëmoshatar kur ata bëjnë gjërat e mëposhtme që shqetësojnë të tjerët, dhe kështu bëhen viktima të dhunës seksuale:

- i prekin fizikisht në mënyrë të panevojshme dhe të padëshiruar (shembull: puthje, përkëdhelje, shtrëngim, përkëdhelje)
- bëjnë shaka dhe të përdorësh pa nevojë fjalë me kuptim seksual (shembull: të përdorësh fjalë sharje, të thuash shaka "të majme")
- u shkruajnë dhe/ose u dërgojnë mesazhe me kuptim seksual (shembull: mesazhe elektronike, mbishkrime)
- u japin atyre komente me kuptim seksual (shembull: japin komplimente për pamjen fizike)
- përdorin gjeste me kuptim seksual (shembull: shfaqja e gishtit të mesit)
- i shikojnë (për shembull: në tualete dhe dhoma zhveshjeje, "nën fustan")
- bëjnë fotografi të pjesëve intime të trupit të tyre
- bëjnë thashetheme me kuptim seksual (shembull: flasin se kujt kush i pëlqen, kush ishte i dashuri i kujt)
- u bëjnë pyetje për jetën e tyre intime
- i ekspozojnë ata ndaj materialeve pornografike
- pushtojnë privatësinë e tyre (ata lexojnë mesazhe SMS, ditarë, etj., pa leje)
- ata janë thirrur në mënyrë të përsëritur vetëm për të
- përdorin forma të tjera sjelljeje me/kundër moshatarëve, të cilat kanë kuptim seksual dhe që shkaktojnë cenim të dinjitetit të personit dhe/ose krijojnë një mjedis armiqësor, kërcënues ose poshtërues.

Duket se të rriturit e shkollës janë shumë pak të vetëdijshëm për këtë lloj dhune, duke e trajtuar atë si një "lajkatar" pubertetit. Por ndryshimi është i qartë – përderisa një sjellje me konotacion seksual perceptohet nga viktima si e padëshiruar, ajo nuk është shprehje simpatie, por dhunë.

Fletë pune për nxënësit: Lloje të tjera të dhunës seksuale

Abuzimi seksual (përdhunimi) në një kontekst shkollor ndodh kur fëmijët përdoren për kënaqësinë seksuale të një të rrituri ose një fëmije më të madh, ku fëmija-viktima vendoset në një situatë për të vëzhguar ose marrë pjesë në aktivitete seksuale.

Shfrytëzimi seksual do të ndodhte nëse nxënësit shfrytëzohen seksualisht për kënaqësi seksuale, por edhe për përfitime financiare. Sigurisht, kjo formë dhune është e paimagjinueshme në një kontekst shkollor.